ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

ឆ្នាំទី ១១ លេខ ១

ព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មាន

ក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌

សកម្មភាព ការងារ

ECOSOCC

ក
ស
វ

Work Activities

ប្រចាំខែមករា ឆ្នាំ២០១៨

មាតិកា

ល.រ **បរិយាយ** **លេខទំព័រ**

I- កិច្ចប្រជុំជំនាញបច្ចេកទេស

១- សេចក្តីព្រាងសេចក្តីច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល ១-៣

២- សេចក្តីព្រាងសេចក្តីសម្រេចស្តីពីការបង្កើតគណៈកម្មការចម្រុះលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ កម្ពុជា-បង់ក្លាដែស ៤

II- កិច្ចប្រជុំស្តីពីស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌កម្ពុជាប្រចាំឆ្នាំ២០១៧ ៥-១២

III- សកម្មភាពដទៃទៀតរបស់ ឯកឧត្តម ទេសរដ្ឋមន្ត្រី **ឃឹម ណុលឡា** ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌ ប្រចាំខែមករា ឆ្នាំ២០១៨ ១៣-១៥

១-សេចក្តីព្រាងសេចក្តីច្បាប់ស្តីពី

វិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល

កាលពីថ្ងៃពុធ ២រោច ខែបុស្ស ឆ្នាំរកា នព្វស័ក ព.ស.២៥៦១ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី០៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៨ នៅទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី មានបើកអង្គប្រជុំជំនាញបច្ចេកទេស ក្រោមអធិបតីភាព ឯកឧត្តម **លី គឹមសុខ** សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌ (ECOSOCC) និងឯកឧត្តម **ឡាំ ជា** អនុប្រធានក្រុមប្រឹក្សាអ្នកច្បាប់ ជាសហប្រធានអង្គប្រជុំ ដើម្បីពិនិត្យពិភាក្សាលើសេចក្តីព្រាងសេចក្តីច្បាប់ស្តីពី វិសោធនកម្ម ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋាន**អាកាសចរស៊ីវិល** ដោយមានការអញ្ជើញចូលរួមពី សមាជិកនិងមន្ត្រី នៃក.ស.វ. សមាជិកនិងមន្ត្រីនៃប្រឹក្សាអ្នកច្បាប់ តំណាងទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី តំណាងអគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល មន្ត្រីជំនាញទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និងតំណាងរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល។

យោងតាមច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល ដែលប្រកាសឲ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២៣ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិលត្រូវបានបង្កើតឡើងចំណុះឲ្យទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី និងដឹកនាំដោយអនុរដ្ឋលេខាធិការមួយរូប។

ក្នុងការដឹកនាំនិងគ្រប់គ្រងលើវិស័យអាកាសចរស៊ីវិលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាកន្លងមក រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល បានធ្វើឲ្យវិស័យអាកាសចរកម្ពុជាមានការរីកចម្រើនជាលំដាប់ ពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ។ ជាងនេះទៀត ក្នុងនាមជាសមាជិករបស់អង្គការអាកាសចរស៊ីវិលអន្តរជាតិ(ICAO) រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល បានទទួលលទ្ធផលជាវិជ្ជមាន។ តែទោះជាយ៉ាងក្តី ការធ្វើសវនកម្មថ្មីៗកាលពីចុងឆ្នាំ២០១៦ កន្លងទៅនេះ បានបង្ហាញថា រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល នៅមានបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួន ដូចជា៖

-ការគ្រប់គ្រងផ្នែកអាជ្ញាប័ណ្ណបុគ្គលិកនៅមានភាពច្របូកច្របល់ ការគ្រប់គ្រងផ្នែក ត្រួតពិនិត្យសុវត្ថិភាព នៅមិនទាន់ឆ្លើយតបទៅនឹងទំហំការងារនិងស្តង់ដាបច្ចេកទេសនៅឡើយ។

-ការងារគ្រប់គ្រង និងដឹកនាំរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល ដែលជាក់ស្តែងដឹកនាំដោយរដ្ឋលេខាធិការ ជាប្រធានស្ថាប័ន និងតម្រូវឲ្យមានការផ្តល់សិទ្ធិជូនប្រធានស្ថាប័នអាកាសចរស៊ីវិលក្នុងការទទួលខុសត្រូវលើការគ្រប់គ្រង ចាត់តាំង និងអនុម័តលើរាល់លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តបច្ចេកទេស ស្តីពីអាកាសចរស៊ីវិល ប៉ុន្តែបើយោងតាមច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល ឆ្នាំ១៩៩៦ រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិលដឹកនាំដោយអនុរដ្ឋលេខាធិការមួយរូប និងស្ថិតក្រោមចំណុះទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី មិនមែនជារដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានស្វយ័តទេ ទោះបីជាក់ស្តែង តាំងពីរាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី២ មក រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល ដឹកនាំដោយរដ្ឋលេខាធិការ រួចហើយក៏ដោយ។ ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហានេះ ក្រុមការងារច្បាប់នៃរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិលយល់ឃើញថា ដើម្បីឲ្យស្របនឹងច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ឆ្នាំ១៩៩៤ និងដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងស្តង់ដា និងបទដ្ឋានគតិយុត្តអន្តរជាតិ ចាំបាច់ត្រូវស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្មមាត្រា១ និងមាត្រា៣ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល។

ក្នុងករណីនេះ អង្គការ ICAO តម្រូវឲ្យរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល កែសម្រួលជាបន្ទាន់ នូវរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង និងឯកសារបទដ្ឋានគតិយុត្តគ្រប់គ្រងអាកាសចរស៊ីវិល ដើម្បីឲ្យស្របតាមស្តង់ដា និងបទដ្ឋានគតិយុត្តអន្តរជាតិ បើពុំសោធទេ យើងនឹងជួបបញ្ហាប្រឈមខ្លាំងដែលអាចដាក់បញ្ចូលអាកាសចរស៊ីវិលកម្ពុជាទៅក្នុងបញ្ជីខ្មៅ(Black List) របស់អង្គការ ICAO ដែលគ្រោងនឹងចុះមកធ្វើសវនកម្មសុវត្ថិភាពអាកាសចរម្តងទៀត នៅថ្ងៃទី១០-២០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨ ខាងមុខនេះ។

ដូច្នេះ ដើម្បីជៀសផុតពីបញ្ហាប្រឈមទាំងនេះ រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល ស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល ត្រង់មាត្រា១ និងមាត្រា៣[១]។

អង្គប្រជុំបានពិនិត្យពិភាក្សាលើសេចក្តីព្រាងវិសោធនកម្មនេះ ហើយបានសម្រេចកែសម្រួលទម្រង់ខ្លឹមសារ ពាក្យពេចន៍ និងឃ្លាប្រយោគផ្សេងទៀត ដើម្បីធ្វើឲ្យសេចក្តីព្រាងនេះកាន់តែល្អ៕

(១) អត្ថបទនេះដកស្រង់ពីសេចក្តីព្រាងសេចក្តីច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល។

២-សេចក្តីព្រាងសេចក្តីសម្រេចស្តីពី

ការបង្កើតគណៈកម្មការចម្រុះលើកកម្ពស់
កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ កម្ពុជា-បង់ក្លាដែស

កាលពីថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ៣ រោច ខែបុស្ស ឆ្នាំរកា នព្វស័ក ព.ស.២៥៦១ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី០៤ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៨ នៅទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីមានបើកអង្គប្រជុំជំនាញបច្ចេកទេស ក្រោមអធិបតីភាព ឯកឧត្តម **លី គឹមសុខ** សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌(ECOSOCC) និង ឯកឧត្តម **ផៃ លី** សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាអ្នកច្បាប់ ជាសហប្រធានអង្គប្រជុំ ដើម្បីពិនិត្យពិភាក្សាលើ**សេចក្តីព្រាងសេចក្តីសម្រេចស្តីពីការបង្កើតគណៈកម្មការចម្រុះលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ កម្ពុជា-បង់ក្លាដែស** ដោយមានការអញ្ជើញចូលរួមពី សមាជិកនិងមន្ត្រីនៃក.ស.វ. សមាជិកនិងមន្ត្រីនៃប្រឹក្សាអ្នកច្បាប់ តំណាងទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី តំណាងអគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល មន្ត្រីជំនាញទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និងតំណាងក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ។

យោងតាមសេចក្តីប្រកាសរួម(Joint Communiqué) រវាងកម្ពុជា-បង់ក្លាដែស ចុះថ្ងៃទី៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៧ ក្នុងឱកាសទស្សនកិច្ចផ្លូវការរបស់លោកជំទាវនាយករដ្ឋមន្ត្រីបង់ក្លាដែស នៅកម្ពុជា បានបញ្ជាក់ឡើងវិញអំពីការបង្កើតគណៈកម្មការចម្រុះរវាងកម្ពុជា-បង់ក្លាសដែស ដឹកនាំដោយរដ្ឋមន្ត្រីទាំងពីរ។ គណៈកម្មការចម្រុះនឹងជួបប្រជុំគ្នាលើកទី១ នៅឆ្នាំ២០១៨ នាទីក្រុងដាកាប្រទេសបង់ក្លាដែស។

គណៈកម្មការនេះមានតួនាទីនឹងភារកិច្ចដូចខាងក្រោម៖

-ពិគ្រោះយោបល់ និងសហប្រតិបត្តិការរវាងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតបង់ក្លាដែស លើវិស័យនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច ពាណិជ្ជកម្ម សង្គម វប្បធម៌ និងវិស័យដ៏ទៃទៀត ដែលមានប្រយោជន៍ទៅវិញទៅមក

-ពិនិត្យការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀង និងពិភាក្សាបញ្ហាទាំងឡាយ ដែលអាចកើមានឡើងពីការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងសហប្រតិបត្តិការលើវិស័យនានា

-ប្រជុំជាមួយគណៈកម្មការភាគីបង់ក្លាដែស តាមការព្រមព្រៀងគ្នាជាមុន ដោយឆ្លាស់វៀនគ្នាម្តងម្នាក់នៅប្រទេសបង់ក្លាដែសនិងនៅប្រទេសកម្ពុជា

-សហការជាមួយក្រសួង និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីរៀបចំឯកសារ កម្មវិធីនៃសកម្មភាព ក្នុងការគ្រប់គ្រងនិងជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងប្រទេសទាំងពីរ កម្ពុជានិងបង់ក្លាដែស ក្នុងទិសដៅអភិវឌ្ឍវិស័យនានាដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា ដោយរដ្ឋាភិបាលប្រទេសទាំងពីរ

-ធ្វើរបាយការណ៍អំពីលទ្ធផលការងារជូនបករមុខរាជរដ្ឋាភិបាល (តាមរយៈទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី) ដើម្បីសុំមតិណែនាំនិងគោលការណ៍សម្រេច

-ទទួលភារកិច្ចផ្សេងៗទៀតតាមការប្រគល់ជូនរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល[១]។

អង្គប្រជុំបានពិនិត្យពិភាក្សាលើសេចក្តីព្រាងយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ហើយបានសម្រេចកែសម្រួលទម្រង់ខ្លឹមសារ ពាក្យពេចន៍ និងឃ្លាប្រយោគផ្សេងទៀត ដើម្បីធ្វើឲ្យសេចក្តីព្រាងនេះកាន់តែល្អ។

---

(១) អត្ថបទនេះដកស្រង់ពីសេចក្តីព្រាងសេចក្តីសម្រេចស្តីពីការបង្កើតគណៈកម្មការចម្រុះលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ កម្ពុជា-បង់ក្លាដែស។

II- កិច្ចប្រជុំស្ដីពីស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌កម្ពុជា ប្រចាំឆ្នាំ២០១៧

របាយការណ៍ស្ដីពីស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌ **ប្រចាំឆ្នាំ២០១៧** នេះ ជាលទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំទូលាយក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌ (ECOSOCC) នៅថ្ងៃទី០៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨ ក្រោមអធិបតីភាព ឯកឧត្តម **យឹម ឈុលឡា** ទេសរដ្ឋមន្ត្រីទទួលបេសកកម្មពិសេស ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌ ដោយមានការអញ្ជើញចូលរួមពី អនុប្រធាន សមាជិក សមាជិកា អគ្គលេខាធិការ អគ្គលេខាធិការរង ក.ស.វ. និងតំណាងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ។

១) ស្ថានភាពសន្ទស្សន៍ថ្លៃទំនិញប្រើប្រាស់ និងអត្រាប្ដូរប្រាក់

➤ អតិផរណាឆ្នាំ២០១៧ មានអត្រាស្មើនឹង២,៩% ក្នុងនោះក្រុមទំនិញដែលឡើងថ្លៃលើសអត្រានេះមាន ម្ហូបអាហារ ការដឹកជញ្ជូន និងភោជនីយដ្ឋាន។

តារាងខាងក្រោមបង្ហាញបម្រែបម្រួលសន្ទស្សន៍ថ្លៃតាមក្រុមទំនិញ៖

ល.រ.	ក្រុមទំនិញ	អតិផរណាឆ្នាំ ២០១៧	អត្រារួមចំណែក	អតិផរណាឆ្នាំ ២០១៦
	ទំនិញប្រើប្រាស់ (២៥៩ មុខ)	២,៩%	១០០%	៣,០%
១	ម្ហូបអាហារ	៣,៤%	៥១%	៥,៧%
២	ការដឹកជញ្ជូន ក្នុងនោះប្រេងសាំង	៤,១% ៩%	១៧% ១៦%	-៧,០% -១៥,០%
៣	ភោជនីយដ្ឋាន	៦,២%	១៣%	៣,៩%
៤	សម្លៀកបំពាក់ និងស្បែកជើង	២,៩%	៣%	៤,៤%
៥	ភេសជ្ជៈមានជាតិស្រវឹងនិងថ្នាំជក់	១,៩%	៣%	៩,៧%
៦	គ្រឿងសង្ហារឹម និងសម្ភារៈប្រើប្រាស់	១,៣%	១,២%	៣,០%
៧	ការកម្សាន្ត និងវប្បធម៌	១,០%	១,០%	៣,៣%
៨	ទំនិញ និងសេវាកម្មផ្សេងៗ	១,២%	០,៩%	០,៥%
៩	សុខាភិបាល	០,៤%	០,៨%	២,៦%
១០	ការសិក្សា	-០,២%	-០,១%	០,៤%
១១	ផ្ទះសំបែង ទឹក អគ្គិសនី ឧស្ម័ន និងឥន្ទនៈផ្សេងៗ	-០,២%	-១,០%	-១,២%
១២	ទូរគមនាគមន៍	-០,៤%	-០,១%	០,៦%

⇨ក្រុមទំនិញដែលមានសន្ទស្សន៍ថ្លៃថយចុះមាន ក្រុមការសិក្សា ក្រុមទូរគមនាគមន៍ និងក្រុមផ្ទះសំបែង ទឹក អគ្គិសនី ឧស្ម័ន និងឥន្ទនៈផ្សេងៗ។

តារាងខាងក្រោមបង្ហាញអតិផរណាប្រចាំខែ២០១៥-២០១៧(ជាកំណើនថ្លៃទំនិញធៀបនឹងខែដូចគ្នាឆ្នាំមុន)។

	ធៀបនឹង...	មករា	កុម្ភៈ	មីនា	មេសា	ឧសភា	មិថុនា	កក្កដា	សីហា	កញ្ញា	តុលា	វិច្ឆិកា	ធ្នូ	ប្រចាំឆ្នាំ
២០១៧	ខែដូចគ្នាឆ្នាំមុន	0,៣%	0,១%	00%,	0៤,%	-0២%,	0១%,	0៣%,	0៤%,	0៣%,	-0២%,	0២%,	0,៤%	២,៩%
២០១៦	ខែដូចគ្នាឆ្នាំមុន	-0,២%	0,៤%	-0,២%	១,៤%	0,៥%	0,២%	0,៣%	0,២%	0,៣%	0,៤%	0,0%	0,៤%	៣,0%
២០១៥	ខែដូចគ្នាឆ្នាំមុន	0,៤%	១,៦%	១,១%	១,៣%	១,0%	0,៧%	0,៨%	0,៨%	0,៩%	១,៣%	១,៩%	២,៨%	១,២%

⇨ មុខទំនិញដែលមានការឡើងថ្លៃគួរឲ្យកត់សម្គាល់មាន ប្រេងសាំង៩% ប្រេងម៉ាស៊ូត៨% ត្រីស្រស់៦,៧% បន្លែ៤,៦% និងសាច់គោ៣,២%។

➢**អត្រាប្តូរប្រាក់**:

⇨ប្រាក់រៀលមានស្ថេរភាពធៀបនឹងប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក និងប្រាក់ដុង ប៉ុន្តែមានការធ្លាក់ថ្លៃ១០,៧%ធៀបនឹងប្រាក់បាត។ នាចុងឆ្នាំ២០១៧ អត្រាប្តូរប្រាក់រៀល មានស្ថានភាពដូចខាងក្រោម:

- ប្រាក់រៀលធៀបនឹងដុល្លារអាមេរិកមានអត្រា៤០៣៧៛/ដុល្លារ
- ប្រាក់រៀលធៀបនឹងដុងវៀតណាមមានអត្រា0,១៧៨៛/ដុង
- ប្រាក់រៀលធៀបនឹងបាតថៃមានការធ្លាក់ថ្លៃ១0,៧% និងមានអត្រា១១៤៛/បាត។

២) ស្ថានភាពថវិកាជាតិ

➢យោងតាមស្ថិតិដែលឆ្លងកាត់រតនាគារជាតិ ចំណូលថវិកាជាតិក្នុងឆ្នាំ២០១៧នេះ អនុវត្តបានចំនួន ១៦.៦៨៦,៣ប៊ីលានរៀល(គិតជាដុល្លារអាមេរិក ៤.១៧១,៦លានដុល្លារ) ស្មើនឹង ១០៥% នៃផែនការ ក្នុងនោះចំណូលចរន្ត ១៦.២៨៦,៣ប៊ីលានរៀល(គិតជាដុល្លារអាមេរិក ៤.០៧១,៦លានដុល្លារ) ស្មើនឹង ១០៥% នៃផែនការ និងចំណូលមូលធន៣៩៩,៨ប៊ីលានរៀល(គិតជាដុល្លារអាមេរិក ៩៩,៩លានដុល្លារ)។

➢ បើធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៦ ចំណូលថវិកាជាតិកើនឡើង ១៤% ក្នុងនេះ ចំណូលចរន្តកើនឡើង១៥% និងចំណូលមូលធនថយចុះ២,0%។

⇨ ការកើនឡើងនៃចំណូលចរន្តជាចម្បងបណ្តាលមកពីចំណូលសារពើពន្ធកើនឡើង១៦% និងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ កើនឡើង៩%។

មុខចំណូល	ធៀបនឹងផែនការ	%Δធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៦	មុខចំណូល	ធៀបនឹងផែនការ	%Δធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៦
ចំណូលសារពើពន្ធ *	១០៥%	+១៦%	**ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ** *	៩៤%	+៩%
✓**ពន្ធ និងអាករគយ** **	១០៧%	+១២%	✓កាស៊ីណូ	៨៧%	-២៩%
–ពន្ធគយ (របបនាំចូល)	៩២%	-២%	✓ចំណូលពីអជ្ញាបណ្ណក្នុងស្រុក	៩៣%	-២១%
–អាករពិសេសលើរបបនាំចូល	១៣២%	+៣០%	✓កម្រៃការគ្រប់គ្រង និងទិដ្ឋាការនាំចេញ	៨៣%	-២៣%
–អាករលើតម្លៃបន្ថែមរបបនាំចូល	១០១%	+៦%	✓នេសាទ	៨៣%	+៤៧%
–អាករនាំចេញ	៩៤%	+៤៦%	✓ រុក្ខាប្រមាញ់	១៣៧%	+៦០%
–អាករបន្ថែមលើគេលសិលា	១០២%	+៣%	✓សម្បទានរ៉ែ	៦២%	-១៣%
✓**ចំណូលពន្ធដារ** ***	១១២%	+២៨%	✓អាកាសចរណ៍ស៊ីវិល	១០៧%	-៤%
–ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស	១០០%	+១១%	✓ ផលទុនទេសចរណ៍	១០៤%	+៧៤%
– ពន្ធលើប្រាក់ចំណេញ	១២០%	+៣២%	✓ប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍	៦៩%	-៩%
– ពន្ធលើឈ្នួលផ្ទះ–ដី	១០៧%	+២៨%	✓អាករស្នាក់នៅ	៩៩%	+១៨%
– អាករលើផលរបរ	0%	-៩៧%	✓ ត្រួតពិនិត្យគុណភាពផលិតផល	៧៥%	-២៩%
– អាករលើតម្លៃបន្ថែម	១១៥%	+៣២%	✓ ជួលរោងចក្រ សហគ្រាសសម្ភារៈ	៧៩%	-២%
–អាករពិសេស	១០១%	+១៦%			
–ពន្ធថវិកាខេត្តរាជធានី	១០៨%	+៣៣%			

* តួលេខរតនាគាជាតិ ** តួលេខអគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងរដ្ឋាករ *** តួលេខអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

➢ចំណាយថវិកាជាតិក្នុងឆ្នាំ២០១៧ អនុវត្តបាន១៤.៣១៥,៩ប៊ីលានរៀល(គិតជាដុល្លារអាមេរិក ៣.៥៧៩,០លានដុល្លារ) ស្មើនឹង ៩០% នៃផែនការ ក្នុងនោះ ចំណាយចរន្ត ១២.០៨៧,៧ប៊ីលានរៀល(គិតជាដុល្លារអាមេរិក ៣.០២១,៩លានដុល្លារ) ស្មើនឹង ៩៣% នៃផែនការ និងចំណាយមូលធន ២២២៨,៣ប៊ីលានរៀល។

➢បើធៀបនឹងឆ្នាំមុន ចំណាយថវិកាជាតិកើនឡើង ៣២%ក្នុងនោះចំណាយចរន្តកើនឡើង ១២%និងចំណាយមូលធនកើនឡើង៦%។

➢ជាលទ្ធផល ថវិកាជាតិនាឆ្នាំ២០១៧ មានអតិរេកចំនួន ២.៣៧០,៤ប៊ីលានរៀល(គិតជាដុល្លារអាមេរិក ៥៩២,៦លានដុល្លារ)។ ប៉ុន្តែគួរកត់សម្គាល់ថាតួលេខចំណាយមូលធនក្នុងតារាងទិន្នន័យឆ្លុះបញ្ចាំងតែចំណាយដែលបានឆ្លងកាត់រតនាគារជាតិតែប៉ុណ្ណោះ។

៣) ស្ថានភាពរូបិយវត្ថុនិងអត្រាការប្រាក់

➢សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាក្នុងឆ្នាំ២០១៧មានសូចនាកររូបិយវត្ថុដូចខាងក្រោម៖

⇨រូបិយវត្ថុ *M2* មានចំនួន៧១៣១៩ប៊ីលានរៀល កើនឡើង២៣,៨% ធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៦។

សមាសធាតុរូបិយវត្ថុ ឆ្នាំ២០១៧(% នៃរូបិយវត្ថុទូទៅ*M2*)

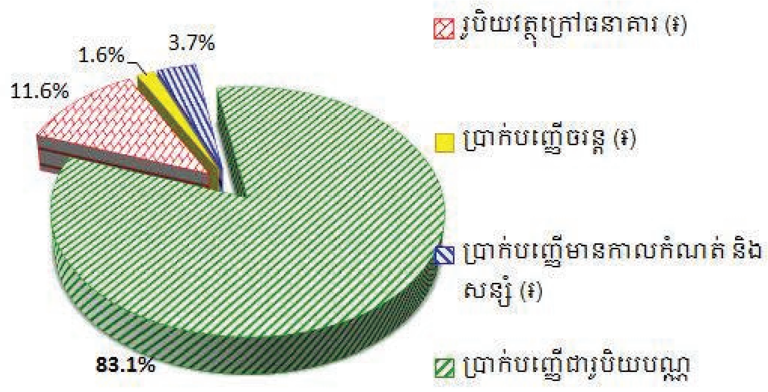

សមាសធាតុរូបិយវត្ថុ ឆ្នាំ២០១៦

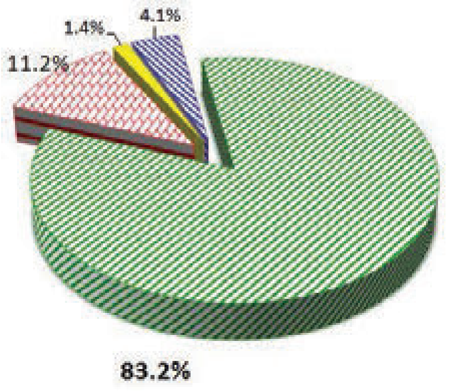

⇨សមាសធាតុរូបិយវត្ថុមិនសូវមានការប្រែប្រួលគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ទេ : រូបិយវត្ថុក្រៅធនាគារកើនឡើងពី ១១,២% នៃM2 ក្នុងឆ្នាំ២០១៦ មក១១,៦% ក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ឯប្រាក់បញ្ញើជារូបិយបណ្ណបរទេសថយចុះពី៨៣,២% ទៅ ៨៣,១%នៃM2។

⇨តារាងខាងក្រោមបង្ហាញកំណើនសូចនាកររូបិយវត្ថុធៀបនឹងឆ្នាំមុន (២០១៣-២០១៧)

	២០១៣	២០១៤	២០១៥	២០១៦	២០១៧
M2	+១៥%	+២៩,៩%	+១៤,៧%	+១៧,៩%	+២៣,៨%
សមាមាត្រ M2 ក្នុងផសស	៥៣%	៦៣%	៦៧%	៧២%	៨០%
M1	+២១%	+២៩,៣%	+៦,៩%	+៧,២%	+២៩,៦%
សមាមាត្រ M1 ក្នុងផសស	៨%	៩%	៩,២%	៩%	១០,៥%
រូបិយវត្ថុក្រៅធនាគារ	+១៩%	+២៥,៦%	+៥,៤%	+៨,៩%	+២៨,២%
ប្រាក់បញ្ញើចរន្ត	+៤៦%	+៦៨,៥%	+១៨,១%	-៥,៣%	+៤០,៩%
រូបិយវត្ថុផ្សេងៗ	+១៤%	+៣០%	+១៦,១%	+១៩,៦%	+២២,៩%
ប្រាក់បញ្ញើមានកាលកំណត់និងសន្សំ	+២១%	+១៥,៣%	+៤២,២%	+៥៤,០%	+៩,៦%
ប្រាក់បញ្ញើជារូបិយបណ្ណ	+១៣%	+៣០,៥%	+១៥,៣%	+១៨,៣%	+២៣,៦%

⇨ក្នុងឆ្នាំ២០១៧ រូបិយវត្ថុទូទៅM2មានចំនួនប្រហែល ៨៦%នៃផសស ប៉ុន្តែ**សមមាត្រ***M1*ក្នុងផសស មានត្រឹមតែ ១០,៥% ប៉ុណ្ណោះ។

➢ទុនបំរុងជារូបិយប័ណ្ណបរទេសសុទ្ធ មានចំនួន៨៦៦១ លានដុល្លារកើនឡើង៣០,៥%ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៦។

➢ប្រាក់បញ្ញើរបស់ធនាគារពាណិជ្ជនៅ**ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា** មានចំនួន២៦២៨៥ ប៊ីលានរៀលកើនឡើង ៣០,៧% បើធៀបនឹងឆ្នាំមុន។

➢ឥណទានផ្តល់ដោយធនាគារពាណិជ្ជមានចំនួន៦៨២៧១ប៊ីលានរៀលកើនឡើង ១៩,៧%ធៀបនឹងឆ្នាំមុន។

➢ឥណទានផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ(មិនទាន់មានតួលេខ)

➢**អត្រាការប្រាក់ប្រចាំឆ្នាំ**:

ប្រភេទអត្រាការប្រាក់	*អត្រាឆ្នាំ ២០១៧*	*អត្រាឆ្នាំ ២០១៦*	%∆(២០១៧/២០១៦)
បញ្ញើជារៀលនៅធនាគារពាណិជ្ជ	៥,៩%	៦,៩១%	-១៤,៦%
កម្ចីជារៀលនៅធនាគារពាណិជ្ជ	១៤,៥%	១៧,៣៥%	-១៦,៥%
បញ្ញើជាដុល្លារនៅធនាគារពាណិជ្ជ	៤,៤២%	៤,៤៤%	-០,៥%
កម្ចីជាដុល្លារនៅធនាគារពាណិជ្ជ	១១,៦៧%	១១,៩០%	-២,០%
កម្ចីជារៀលនៅហត្ថាកសិករ	១៨%	២៣,៤%	-២៣,១%
កម្ចីជារៀលនៅអម្រឹត	១៨%	២៨,៨%	-៣៧,៥%
កម្ចីជារៀលនៅប្រាសាក់	១៧,៥%	២២,៨%	-២៣,២%

៤)ស្ថានភាព កសិកម្ម ឧស្សាហកម្ម សេវាកម្ម និងវប្បធម៌

➢***កសិកម្ម***:

⇨ផលិតផលស្រូវប្រចាំឆ្នាំ២០១៧ មានចំនួន ១០ ៣៩៨ពាន់តោន មានការកើនឡើង៤,៥%ធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៦ ដែលមានទំហំ ៩ ៩៥២ពាន់តោន។ ការកើនឡើងនេះ ជាចម្បងបណ្តាលមកពី ការកើនឡើងនៃផ្ទៃដីដាំដុះ ពី ៣១១៨ពាន់ហិកតា នាឆ្នាំ២០១៦ ទៅ ៣១៨០ពាន់ហិកតា នាឆ្នាំ២០១៧ រីឯទិន្នផលស្រូវនៅស្អេរ មាន៣,១៧៨ តោន/ហិកតា។

ផលិតផលស្រូវ (ពាន់តោន)

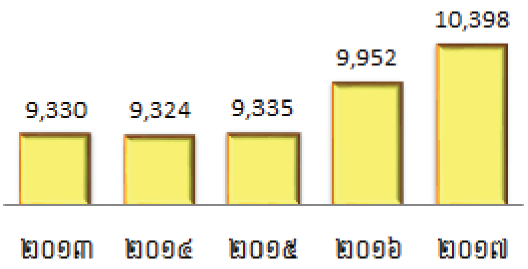

ទិន្នផលស្រូវ (តោន/ហិកតា)

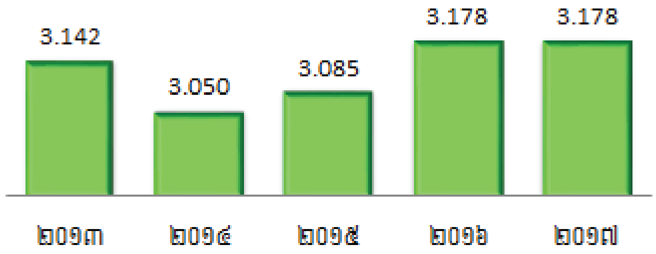

⇨ក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ផលិតផលកៅស៊ូមានចំនួន១៩៣,៣ពាន់តោន កើនឡើង ៣៣,១% ធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៦។ ផ្ទៃដីចៀរជ័រមានចំនួន១៧០,២ ពាន់ហិកតាកើនឡើង៣៤,០%ធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៦ និងផ្ទៃដីដាំដុះសរុបមាន ៤៣៦,៣ ពាន់ហិចតាកើនឡើង ០,៨%ធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៦។

⇨ ផលិតកម្មនេសាទឆ្នាំ២០១៧ មានចំនួន ៨៥៦,៣ ពាន់តោនមានការកើនឡើង ៧%ធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៦។

➢***ឧស្សាហកម្ម***

⇨ផលិតកម្មវាយនភណ្ឌនិងស្បែកជើងសម្រេចបាន៧០១៩,៥លានដុល្លារកើនឡើង៣%។

⇨ទឹកស្អាតផ្គត់ផ្គង់ដោយរដ្ឋាករទឹកមានចំនួន ២៧៧លានម៣កើនឡើង១៦%។

⇨ចំនួនរោងចក្រសរុបដែលបានចុះបញ្ជីនៅក្រសួងឧស្សាហកម្មមានចំនួន១៥២២រោងចក្រ ថយចុះ៤,០% ធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៦។

⇨ **ការចុះបញ្ជី ការបើកថ្មី និងការបន្ត រោងចក្រ សហគ្រាស នៅក្រសួងឧស្សាហកម្ម:**

ប្រភេទ	*ចំនួន :២០១៧*	*ចំនួន:២០១៦*	%∆
ចំនួនរោងចក្រសរុប	១៥២២	១៥៧៩	-៤,០%
រោងចក្រថ្មី ដែលបានចុះបញ្ជី	១៥០	១៤១	+៦,០%
ឧស្សាហកម្មធុនតូច និងសិប្បកម្ម (បើកថ្មី)	២៤៩	១២៥	+៩៩%
ឧស្សាហកម្មធនតូច និងសិប្បកម្ម (បន្ត)	៤២១	១៦៩	+១៤៩%

➢ ***រ៉ែនិងថាមពល:***

ថាមពលអគ្គិសនីផ្គត់ផ្គង់ដោយអគ្គិសនីកម្ពុជាមានចំនួន ៧៧៨២,៥ GWh កើនឡើង ១៦% ។ ក្នុងនោះ វារីអគ្គិសនីមានចំនួន២៧០៣,៩ GWh កើនឡើង ៦% ធ្យូងថ្មចំនួន៣៥៧២,៧GWh កើនឡើង ៤៩% នាំចូលពីប្រទេសជិតខាងចំនួន១១៥៧,៥ GWh ថយចុះ១៤%ធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៦។

➢**សំណង់ (ការអនុញ្ញាត):**

▪ការអនុញ្ញាតឲ្យសាងសង់ឆ្នាំ២០១៧ មានចំនួន១១៣៨១,៩ពាន់ម២ ថយចុះ៦%បើគិតជាទឹកប្រាក់ស្មើនឹង ៦៧៩៨,៧លានដុល្លារកើនឡើង២២% ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៦។

ប្រភេទសំណង់	ពាន់ម២ :២០១៧	ពាន់ម២ :២០១៦	% ∆
លំនៅឋាន	៥៨០៤,៤	៦៣២១,៦	-៨,០%
ឧស្សាហកម្ម	១១៩៥,១	២២៣៩,៦	-៤៧%
ពាណិជ្ជកម្ម	៣៧៦៣,៧	៥៦០៣,៦	-៣៣%
ទេសចរណ៍	៥៦១,៨	៣៨៤,៥	+៤៦%
...		...	...
អនុញ្ញាតសរុប	១១៣៨១,៩	១២១៥៨	-៤,០%

▪ ក្នុងការអនុញ្ញាតនេះ សំណង់ដែលពេញនិយមមាន លំនៅឋាន (៥១%នៃផ្ទៃក្រឡាសរុប) និងពាណិជ្ជកម្ម (៣៣% នៃផ្ទៃក្រឡាសរុប) ។

▪**ការងារ:**

ប្រភេទ	២០១៧ (នាក់)	២០១៦ (នាក់)	%∆
អ្នកចុះឈ្មោះស្វែងរកការងារធ្វើ(ទីភ្នាក់ងារជាតិមុខរបរ និងការងារ)	១៥១៣២	១៣៦១៨	+១១%
អ្នកទទួលបានការងារតាមរយៈក្រសួងការងារ និងក្រុមហ៊ុន	១៨២៨៩៦	១៣៩៧៥៤	+៣១%
អ្នកទទួលបានការងារក្នុងប្រទេស	១៥១៩៤៩	១១២៥១០	+៣៥%
អ្នកទទួលបានការងារក្រៅប្រទេស	៤៤១០៣	២៧២៤២	+៦២%

▪វិនិយោគ: *គម្រោងវិនិយោគអនុញ្ញាតដោយ ក.អ.ក. ក្នុងឆ្នាំ២០១៧*

ប្រភេទ	២០១៧	២០១៦	%Δ
អនុញ្ញាតសរុប (លានដុល្លារ)	៦៣៣១,១	៣៦០៩,៦	+៧៥%
វិស័យកសិកម្មនិងកសិឧស្សាហកម្ម	៣៩៦,២	៤៧៨,៣	-១៧%
វិស័យឧស្សាហកម្ម	១២៦៨,៩	១១៨៦,៣	+៧%
(ក្នុងនោះក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស)	៤៨៤,០	២៨៣,៣	+៧១%
វិស័យទេសចរណ៍	៣១៦៦,៦	១៤០០,៨	១២៦%
វិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនិងផ្សេងៗ	១៤៩៩,៥	៥៤៤,៣	+១៧៥%
ចំនួនគម្រោងថ្មីនិងពង្រីក (ចំនួន)	១៨៣	១៧១	+៧%
ចំនួនពលករ (ពាន់នាក់)	២០១,៣	១៦៤,៧	+២២%

▪សេវាកម្មនិងទេសចរណ៍:

➢ការចុះបញ្ជីនិងលុបចេញពីបញ្ជី

ប្រភេទ	២០១៧ (ចំនួន)	២០១៦(ចំនួន)	%Δ
ក្រុមហ៊ុនដែលបានចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម		៤៣៨៩	
ក្រុមហ៊ុនត្រូវបានលុបចេញពីបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម		៦	
ក្រុមហ៊ុនដែលបានចុះបញ្ជីបង់ពន្ធដារតាមរបបពិត	៥៦៦៥	៥២៥៧	+៨%

➢ទំនិញឆ្លងកាត់កំពង់ផែ (សរុប៦កំពង់ផែ)មានចំនួន ១០១១៨,៨ពាន់តោនកើនឡើង១៦%។ ក្នុងនោះ:

ប្រភេទ	២០១៧ (ពាន់តោន)	២០១៦(ពាន់តោន)	%Δ
កំពង់ផែភ្នំពេញ	២៧៦០,៩	២៤៥៥	+១២%
កំពង់ផែកំពង់សោម	៦៤៦១,២	៥៣១៦,១	+២២%
កំពង់ផែស្រែអំបិល និងកោះកុង	១៩៩,៤	៣១៩,១	-៣៩%
កំពង់ផែឧកញ៉ាម៉ុង	៧៣៤,៤	៦៣៦,៣	+១៥%

➢ប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍

ប្រភេទ	២០១៧	២០១៦	%Δ
បញ្ញើក្នុងប្រទេស(ពាន់កញ្ចប់)	២០៤,៣	១៧៤,៥	+១៧%
ក្នុងនោះទទួល	២៨	២៦,៤	+៦,២%
បញ្ញើក្រៅប្រទេស(ពាន់កញ្ចប់)	១២៤៥,៤	១២២៧,៤	+១,៥%
ក្នុងនោះទទួល	៦៥១	៥៧៨,៧	+១២%
សន្ទនាទូរសព្ទក្នុងប្រទេស(ពាន់នាទី)	២៧៧១៤,៩	៣៣១៩១,០	-១៦%
ក្នុងនោះហៅចូល	៨១៧០,៤	៩៨៤៥,៧	-១៧%
សន្ទនាទូរសព្ទក្រៅប្រទេស(ពាន់នាទី)	១០៦៦៧២,៦	១២២២៤៥,១	-១៣%
ក្នុងនោះហៅចូល	១០៥៨៣០	១២១៤៤៣,០	-១៣%

➢អ្នកដំណើរតាមផ្លូវអាកាស និងទេសចរណ៍

ប្រភេទ	២០១៧ (ពាន់នាក់)	២០១៦(ពាន់នាក់)	%Δ
ភ្ញៀវអន្តរជាតិចូលទស្សនាសារមន្ទីរជាតិ	២២៣,៧	១៨៣,៦	+២២%
អ្នកដំណើរតាមផ្លូវអាកាស (ក្នុងស្រុក)	៥៧១,៧	៤២៣,៥	+៣៥%
អ្នកដំណើរតាមផ្លូវអាកាស (អន្តរជាតិ)	៧៦៦៥,៧	៦២០១,៣	+២៤%
អ្នកទេសចរជាតិចេញក្រៅប្រទេស	១៧៥២,៣	១៤៣៤	+២២%
អ្នកទេសចរអន្តរជាតិមកកម្ពុជា	៥៦០១,៩	៥០១១,៧	+១២%
✓តាមផ្លូវអាកាស	៣៣១២,៧	២៧០៤,៤	+២២%
✓ តាមផ្លូវគោក និងទឹក	២២៨៩,១	២៣០៧,៧	-១,០%

៥) ស្ថានភាពជញ្ជីងពាណិជ្ជកម្ម

▪យោងតាមការកត់ត្រារបស់អគ្គនាយកដ្ឋានគយ និងរដ្ឋាករ ការនាំចូលក្នុងឆ្នាំ២០១៧ មានចំនួន៥៥២៤៣,៧ប៊ីលានរៀល(គិតជាដុល្លារអាមេរិក ១៣.៨១០,៩លានដុល្លារ)កើនឡើង ៦% បើធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៦ក្នុងនោះ ៖

មានការថយចុះ	មានការកើនឡើង
ប្រេងខ្មៅ -៣៨%	ប្រេងសាំង +១៤%
រថយន្តដឹកជញ្ជូន(ជាគ្រឿង) -១៦%	ប្រេងម៉ាស៊ូត +៤%
ម៉ូតូ -៣%	ប្រេងសាំងយន្តហោះ +៣២%
ស្រូវសាលី -១៩%	ឧស្ម័ន +១៦%
អង្ករ-៧៥%	ដែកសំណង់+៥%
ជី និងថ្នាំកសិកម្ម-១០%	ស៊ីម៉ង់ +៦%
បារី -៥%	គ្រឿងអេឡិចត្រូនិច+៣១%
ការនាំចូលរបស់ស្ថានទូតមិនធ្វើអាជីវកម្ម -៣១%	រថយន្តទេសចរ+១៦%
	ត្រាក់ទ័រនិងគោយន្ត+១២%
	ផ្លែឈើនិងបន្លែ +១៦%
	សំលៀកបំពាក់ចាស់+៩%
	ស្ករស+៧%
	ភេសជ្ជៈ+៣៤%
	ប្រេងឆា+៣៣%
	ប៊ីចេង+១១%
	នាំចូលក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់វិនិយោគ +៣%
	អនុញ្ញាតិនាំចូលក្នុងក្របខ័ណ្ឌវិនិយោគឯកជន+៩%
	អនុញ្ញាតិនាំចូលក្នុងក្របខ័ណ្ឌវិនិយោគសាធារណៈ+៣៤%

▪**ការនាំចេញ**ឆ្នាំ២០១៧មានចំនួន៤៦១១១ប៊ីលានរៀល(គិតជាដុល្លារអាមេរិក ១១៥២៧,៧លានដុល្លារ) ស្មើនឹង ៨៣,៥%នៃការនាំចូល មានការកើនឡើង១៣%ធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៦ក្នុងនោះ ៖

ទំនិញ	%Δ ធៀបនឹង-២០១៦	ទំនិញ	%Δ ធៀបនឹង-២០១៦
ផលិតផលឈើកែច្នៃ	+៧៩%	ផលិតផលនេសាទ	+១០៤%
វាយនភណ្ឌនិងស្បែកជើង	+៧%	កៅស៊ូ	+២៥%
អង្ករ	-៤៧%		

៦) បម្រែបម្រួលគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍

ក្នុងឆ្នាំ២០១៧នេះ សូចនាករសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បង្ហាញបម្រែបម្រួលគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ដូចខាងក្រោម៖

សូចនាករ	បម្រែបម្រួលធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៦	ផ្សេងៗ
១. ថ្លៃប្រេងសាំង	+៩%	
២. ថ្លៃប្រេងម៉ាស៊ូត	+៨%	
៣. ថ្លៃត្រីស្រស់	+៦,៧%	
៤. ថ្លៃបន្លែ	+៤,៦%	
៥.ចំនួនរោងចក្រសរុបដែលបានចុះបញ្ជីនៅក្រសួងឧស្សាហកម្ម	-៤%	
៦. ការអនុញ្ញាតឲ្យសាងសង់(គិតជាផ្ទៃក្រឡា)	-៦%	

៧) សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

១) ជារួមអត្រាអតិផរណាឆ្នាំ២០១៧ មានកម្រិតទាប ២,៩% ក្នុងនោះ ក្រុមម្ហូបអាហារមានការឡើងថ្លៃសរុប ៣,៤% ដែលមានកម្រិតទាបជាងឆ្នាំមុនៗ (ឆ្នាំ២០១៦ អត្រាអតិផរណានៃក្រុមម្ហូបអាហារ ស្មើនឹង ៥,៧%) ប៉ុន្តែមុខទំនិញមួយចំនួនក្រុមម្ហូបអាហារ ដូចជា បន្លែនិងត្រីស្រស់នៅតែមានការឡើងថ្លៃគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍។

២) ប្រេងសាំងនិងប្រេងម៉ាស៊ូតមានការឡើងថ្លៃខ្ពស់ជាងឆ្នាំ២០១៦(សាំង៩% និងម៉ាស៊ូត៨%)។ និន្នាការឡើងថ្លៃនៃឥន្ធនៈ ដែលជាធាតុចូលនៃការដឹកជញ្ជូន និងផលិតកម្ម ជាបញ្ហាប្រឈមមួយនៃសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ក្នុងឆ្នាំ ២០១៨។

៣) ការនាំជ្រូកពីប្រទេសជិតខាង ធ្វើឲ្យមានបញ្ហាចម្បងពីរ : (១) អ្នកចិញ្ចឹមជ្រូកក្នុងស្រុកអត់ទីផ្សារ វិស័យចិញ្ចឹមជ្រូកក្នុងស្រុកទាំងមូល រងហានិភ័យនៃការឈប់ចិញ្ចឹម និង (២) ដោយការនាំចូល មិនមានការគ្រប់គ្រងល្អ សត្វជ្រូកមានជំងឺ ឬជ្រូកចិញ្ចឹមដោយប្រើថ្នាំគីមីលើសកម្រិត ត្រូវបានដឹកមកស្រុកខ្មែរ លក់តម្លៃថោក បង្ខូចថ្លៃទីផ្សារ និងប៉ះពាល់សុខភាពមនុស្ស។

ជាដំណោះស្រាយ គួរតែមាន ការលើកស្ទួយការចិញ្ចឹមជ្រូកក្នុងស្រុក រកវិធីកាត់បន្ថយថ្លៃដើម និងជំរុញឲ្យមានការគាំទ្របំផុសការប្រើប្រាស់ផលិតផលជ្រូកក្នុងស្រុក។

៤) ការអនុញ្ញាតិឲ្យសាងសង់ជាផ្ទៃក្រឡាមានការថយចុះ៦% ដោយសារការថយចុះនៃសំណង់សាធារណៈ លំនៅឋាន ឧស្សាហកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម ប៉ុន្តែសំណង់ទេសចរមានការកើនឡើង។

៥) ជារួម ទោះជាស្ថិតក្នុងស្ថានភាពនយោបាយមិនសូវអំណោយផល ក៏សេដ្ឋកិច្ច-សង្គមកិច្ចកម្ពុជាឆ្នាំ ២០១៧ សម្រេចបានលទ្ធផលជាវិជ្ជមានរួមមាន ការផ្តល់ឥណទាន ផលិតកម្មនិងការនាំចេញវាយនភណ្ឌនិងស្បែកជើង និងទេសចរណ៍ បានបង្ហាញអំពីកំណើនធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាឆ្នាំ២០១៦។

សរុបសេចក្តីមក សេដ្ឋកិច្ច-សង្គមកិច្ចកម្ពុជានៅមានបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួនដូចជា ការឡើងថ្លៃនៃឥន្ធនៈ ការពឹងផ្អែកលើការនាំចូល ជាពិសេសម្ហូបអាហារ បន្លែ ផ្លែឈើ និងផលិតផលសាច់ ការនាំចេញផលិតផលវាយនភណ្ឌនិងស្បែកជើងទោះមានកំណើនប៉ុន្តែមានកម្រិតទាប និងការនាំចេញអង្ករពុំទាន់សម្រេចបានតាមផែនការ៕

III- សកម្មភាពដទៃទៀតរបស់ ឯកឧត្តម ទេសរដ្ឋមន្ត្រី យឹម ណុលឡា ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌ ប្រចាំខែមករា ឆ្នាំ២០១៨

ល.រ	កាលបរិច្ឆេទ	សកម្មភាព
១	០៣/០១/១៨ ម៉ោង០៧:០០នាទី	ចូលរួមជាកិត្តិយស ក្នុងពិធីសំណេះសំណាលជាមួយបងប្អូនកម្មករនិយោជិត នៅតំបន់ទួលសង្កែ ក្រោមអធិបតីភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និង**សម្តេចកិត្តិព្រឹទ្ធបណ្ឌិត** នៅភូមិទួលថ្នាន់ សង្កាត់ទួលសង្កែ២ ខណ្ឌឬស្សីកែវ រាជធានីភ្នំពេញ។
២	០៤/០១/១៨ ម៉ោង០៧:៣០នាទី	ចូលរួមជាកិត្តិយស ក្នុងពិធីសម្ពោធដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការអគារសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នៃមន្ទីរពេទ្យមិត្តភាពខ្មែរ-សូវៀត ក្រោមអធិបតីភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និង**សម្តេចកិត្តិព្រឹទ្ធបណ្ឌិត** នៅមន្ទីរពេទ្យមិត្តភាពខ្មែរ-សូវៀត។
៣	០៧/០១/១៨ ម៉ោង០៦:៣០នាទី	ចូលរួមជាកិត្តិយស ក្នុងពិធីមីទិ្ទញអបអរសាទរខួបលើកទី ៣៩ ទិវាជ័យជម្នះ ៧ មករា នៅមជ្ឈមណ្ឌលសន្និបាត និងពិព័ណ៌កោះពេជ្រ។
៤	០៨/០១/១៨ ម៉ោង១០:៣០នាទី	អម សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចូលរួមគោរពវិញ្ញាណក្ខន្ធសពបិតាក្មេក សម្តេចវិបុលសេនាភក្តី **សាយ ឈុំ** ប្រធានព្រឹទ្ធសភា នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នៅគេហដ្ឋាននៃសព។
៥	០៩/០១/១៨ ម៉ោង១៥:០០នាទី	ចូលរួមជាកិត្តិយស ក្នុងពិធីប្រកាសចូលកាន់តំណែង អនុប្រធានទី១ អគ្គលេខាធិការ និងអគ្គលេខាធិការរង អាជ្ញាធរកម្ពុជាគ្រប់គ្រងសកម្មភាពកំចាត់មីន និងសង្គ្រោះជនពិការដោយសាមីន ក្រោមអធិបតីភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ឯកឧត្តម **ប៊ិន ឈិន** ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំការ និងជារដ្ឋមន្ត្រីស្តីទីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី តំណាងដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នៅទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី។
៦	១០/០១/១៨ ម៉ោង០៨:៣០នាទី	ចូលរួមជាអធិបតី ក្នុងពិធីសំណេះសំណាលរំលឹកខួបអនុស្សាវរីយ៍លើកទី ៣៩ ទិវាជ័យជម្នះ ៧ មករា (០៧/០១/១៩៧៩-០៧/០១/២០១៨) នៅសាលប្រជុំរដ្ឋបាលស្រុកព្រៃកប្បាស នៃខេត្តតាកែវ។
៧	១០/០១/១៨ ម៉ោង១៥:៣០នាទី	ដឹកនាំអង្គប្រជុំ ដើម្បីពិនិត្យ និងពិភាក្សាលើ៖ ១-សេចក្តីព្រាងយុទ្ធសាស្ត្រនៃការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធថវិកា ឆ្នាំ២០១៨-២០២៥។ ២-របាយការណ៍ស្តីពីលទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំត្រួតពិនិត្យឡើងវិញនូវគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជាលើកទី២ ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅនៅថ្ងៃទី២១ និងថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៧ នៅទីក្រុងហ្សឺណែវ ប្រទេសស្វីស។ ៣-បញ្ហាផ្សេងៗ។ ដើម្បីត្រៀមប្រជុំត្រួតពិនិត្យចុងក្រោយជាមួយ ឯកឧត្តម **ប៊ិន ឈិន** ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំការ និងជារដ្ឋមន្ត្រីស្តីទីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី នៅទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី។

ល.រ	កាលបរិច្ឆេទ	សកម្មភាព
៨	១២/០១/១៨ **ម៉ោង០៨:៣០នាទី**	ចូលរួមក្នុងអង្គប្រជុំពេញអង្គគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ក្រោមអធិបតីភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីពិភាក្សាលើរបៀបវារៈដូចខាងក្រោម៖ ១-សេចក្តីព្រាងយុទ្ធសាស្ត្រនៃការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធថវិកា ឆ្នាំ២០១៨-២០២៥។ ២-របាយការណ៍ស្តីពីលទ្ធផលនៃកិច្ចប្រជុំត្រួតពិនិត្យឡើងវិញនូវគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជាលើកទី២ ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅនៅថ្ងៃទី២១ និងថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៧ នៅទីក្រុងហ្សឺណែវ ប្រទេសស្វីស។ ៣-បញ្ហាផ្សេងៗ៖ សំណើសុំការយល់ព្រមពីគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ដើម្បីសុំសច្ចាប័នពីស្ថាប័ននីតិប្បញ្ញត្តិលើ៖ កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការជំរុញនិងសម្រួលពាណិជ្ជកម្មតំបន់ត្រីកោណអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា-ឡាវ-វៀតណាម។ នៅទីស្តីការនាយករដ្ឋមន្ត្រី។
៩	១៥/០១/១៨ **ម៉ោង០៨:០០នាទី**	ចូលរួមជាកិត្តិយស ក្នុងពិធីសម្ពោធដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការ អគារមជ្ឈមណ្ឌលជាតិជំងឺមហារីក និងសម្ភពថ្មី "**អគារតេជោសន្តិភាព**" ក្រោមអធិបតីភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និង**សម្តេចកិត្តិព្រឹទ្ធបណ្ឌិត** នៅមន្ទីរពេទ្យកាល់ម៉ែត។
១០	១៦/០១/១៨ **ម៉ោង០៩:៣០នាទី**	ដឹកនាំកិច្ចប្រជុំ ដើម្បីពិភាក្សាការងារជាមួយក្រុមប្រឹក្សាអ្នកច្បាប់ដឹកនាំដោយឯកឧត្តម **ឡាំ ជា** នៅទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី។
១១	១៧/០១/១៨ **ម៉ោង០៧:០០នាទី**	ចូលរួមជាកិត្តិយស ក្នុងពិធីសំណេះសំណាលជាមួយបងប្អូនកម្មករនិយោជិតនៅតំបន់ព្រៃទា ក្រោមអធិបតីភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និង**សម្តេចកិត្តិព្រឹទ្ធបណ្ឌិត** នៅភូមិក្បាលដំរី២ សង្កាត់កាកាប២ ខណ្ឌពោធិ៍សែនជ័យ រាជធានីភ្នំពេញ។
១២	១៨/០១/១៨ **ម៉ោង០៧:០០នាទី**	ចូលរួមជាកិត្តិយស ក្នុងពិធីប្រកាសផ្សព្វផ្សាយដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់គោលនយោបាយជាតិស្តីពីមនុស្សវ័យចាស់ ២០១៧-២០៣០ ក្រោមអធិបតីភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នៅទីស្តីការនាយករដ្ឋមន្ត្រី។
១៣	១៩-២០/០១/១៨ **ពេញមួយថ្ងៃ**	ចូលរួមមហាសន្និបាតវិសាមញ្ញតំណាងទូទាំងប្រទេស របស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា នៅមជ្ឈមណ្ឌលសន្និបាត និងពិព័រណ៍កោះពេជ្រ។
១៤	២១/០១/១៨ **ម៉ោង០៧:៣០នាទី**	បន្តចូលរួមមហាសន្និបាតវិសាមញ្ញតំណាងទូទាំងប្រទេសរបស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា នៅមជ្ឈមណ្ឌលសន្និបាត និងពិព័រណ៍កោះពេជ្រ។

ល.រ	កាលបរិច្ឆេទ	សកម្មភាព
១៥	២១/០១/១៨ ម៉ោង១៩:០០នាទី	ចូលរួមជាកិត្តិយស ក្នុងពិធីជួបជុំរវាងសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងអ្នកសារព័ត៌មានក្នុងស្រុកលើកទី២ នៅមជ្ឈមណ្ឌលសន្និបាត និងពិព័ណ៌កោះពេជ្រ។
១៦	២២/០១/១៨ ម៉ោង០៨:៣០នាទី	ចូលរួមជាកិត្តិយស ក្នុងពិធីបើកវេទិកាស្រូវអង្ករកម្ពុជាលើកទី៦ ក្រោមអធិបតីភាពឯកឧត្តម **យឹម ឆៃលី** ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាស្តារអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម និងជនបទ តំណាងដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នៅសណ្ឋាគារសូហ្វីតែលភូគីត្រា ភ្នំពេញ។
១៧	២៥/០១/១៨ ម៉ោង០៧:៣០នាទី	ចូលរួមជាកិត្តិយស ក្នុងពិធីបើកសន្និបាទបូកសរុបលទ្ធផលការងារអាកាសចរស៊ីវិលឆ្នាំ២០១៣-២០១៧ និងលើកទិសដៅ ឆ្នាំ២០១៨-២០២៣ ក្រោមអធិបតីភាពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ឯកឧត្តម **ប៊ិន ឈិន** ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំការ និងជារដ្ឋមន្ត្រីស្តីទីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី នៅសណ្ឋាគារសុខាភ្នំពេញ។
១៨	២៥/០១/១៨ ម៉ោង១៥:៣០នាទី	ដឹកនាំកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មការតាមដាន និងត្រួតពិនិត្យលើការសាងសង់អាកាសយានដ្ឋានអន្តរជាតិ ប្រចាំខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៧ នៅទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី។
១៩	៣០/០១/១៨ ម៉ោង០៩:៣០នាទី	ដឹកនាំកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌ ស្តីពីការបែងចែកបន្ទប់ធ្វើការ និងណែនាំការងារមួយចំនួន នៅទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី។

ព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មាន

ក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌

ទូរស័ព្ទលេខ: ០២៣ ២១១ ៩៤៣ ០១៦ ៣០៧ ៣៣០

ទូរសារលេខ: ០២៣ ២១១ ៩៤៣

E-mail: veasna@live.in